

НАПУСНА НИ НЕОБИКНОВЕН ЧОВЕК С ВИСОК ДУХ, ВЪЗРОЖДЕНСКА ВИТАЛНОСТ И ВРОДЕНО БЛАГОРОДСТВО

На 13 март 2007 г. внезапно ни напусна доц. д-р Петър Парижков – зам.-главен редактор на сп. „Издател“, дългогодишен преподавател по книговедски дисциплини в СВУБИТ – София и катедра Библиотекознание и масови комуникации при ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, директор на издателство „За буквите – О писменехъ“. Горестта на близки и колеги е неизмерима, защото от този динамичен, ожесточен, егоистичен свят си отиде човек, който се явяваше своеобразен контрапункт на низкото, пошлото и посредственото и му противопоставяше високи си дух, възрожденската си виталност, вроденото си благородство.

Ние, които го познавахме и работихме рамо до рамо с него в полза на българската книжовност, знаем каква позитивна енергия носеше той в себе си. И наистина, доц. д-р Петър Парижков бе заразяващ пример за колеги, студенти и докторанти с високите си критерии и стремежа към съвършенство в професията, удивлявахме се на младежкия ентузиазъм, с който той изследваше родното книжарство и книгоиздаване. Познавахме го още и като отличен специалист, познавач на издателските дела, на редакционния процес, на майсторството при списването на вестника с културна проблематика, каквото бе под негово ръководство периодичното издание „За буквите“. Свикнали бяхме с неговите инициативи за укрепването и утвърждаване мястото на българската книга и родната издателска дейност не само в национален, но и в международен мащаб. Благодарение на неговата неутолима предприемчивост и находчивост бе учредено и започна да функционира издателството на СВУБИТ – една отколешна мечта и необходимост; издателство, което под негово ръководство реализира

ценна научна и учебна литература, налагайки традицията за издаване Трудове на СВУБИТ (на които бе и главен редактор), на солидни научни сборници, каквито бяха: „Книгата: бъдеще време в миналото?!“ (2004), „Книгата и националната идентичност“ (2005) и „Книгата и безкнижната цивилизация“ (2006), събрали докладите от трите големи научни конференции с международно участие за 1 ноември – Деня на будителите, през 2003, 2004 и 2005 г. Под негово ръководство беше подложен на комплектуване и поредният сборник от научната конференция за 1 ноември 2006 г. С великолепен дух, типичната закачлива усмивка в ъгълчетата на устните и достолепни маниери на някакъв мъдрец, малко поуморен, но бодър и малко замислен, той насърчаваше участниците, кимваше одобрително на по-младите, шегуваше се с колеги и приятели – такъв сме го запомнили през тази есен на 2006-та за Деня на будителите в НДК – София. Знаехме колко е напреднал с научните изследвания за професурата си, знаехме за препятствията към нея, но и това, че е вече на големия и успешен финал. И че ако не се случи нещо, той ще получи напълно заслужено това високо звание. Малко по-късно, когато вече не беше сред нас, прочетохме част от неговото голямо изследване, събрано в отлично аргументираната и стойностна студия, която излезе в том 5 от Трудове на СВУБИТ под заглавие „Съвременният ракурс и инструментариум на книговедските изследвания върху книгоиздаването и книгопечатането в България“ (с. 363–418). И си казахме, че въпреки нерадостната съдба мисията му за българската книга до голяма степен е била осъществена. И в това има божествен промисъл, който навярно идващите след нас подобаващо ще оценят,

пристъпвайки към един по-цялостен портрет на книговеда и приятеля – дали по време на някоя предстояща научна конференция в негова памет; дали чрез едно цялостно издаване на последното му научно произведение; а може би и чрез една биобиблиография, която ние всички, които го познаваме, ценяваме и уважаваме, му дължим.

Ние от „Издател“ често сме се питали – откъде приятелят и колегата Парижков намира сили, енергия и виталност за своята необикновена мисия? Сядали сме понякога на чаша пиетие не за да бистрим политиката и да обсъждаме клюките във нашите вузове – той не обичаше политическите интриги и смяташе, че народът ни не заслужава многострадалната си участ, дори неведнъж подхвърляше, че за хала му днес са виновни силните на деня, пропити от себичност и алчност; не обичаше да обсъжда колеги или ако говореше за някого, със снизходителна усмивка отминаваше и големи недостатъци; склонен бе да прости и на недоброжелателите си, които не разбраха колко стойностен човек бе и колко низко падат с интригите срещу личността му. Обсъждахме профила на списанието, трудностите по финансирането, привличането на млади автори, на солидни имена, качествено му оформяване и проблемите при отпечатването. И, разбира се, той не пропускаше да каже, че ще отдели и време за поредната авторска статия, въпреки необикновено голямата си служебна ангажираност.

Доц. д-р Петър Парижков бе сред първите сътрудници на списание „Издател“; нещо повече, той насърчаваше неговото редовно списване, виждайки в негово лице осъществяването на един реален проект за институционализиране на издателската дейност и интеграцията на съвместните дейности между катедрите *Книга и общество* при СВУБИТ и *Библиотекознание и масови комуникации* при Стопански факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, където бе сред най-обичаните преподаватели, вдъхващ и респект, но и ерудиция, излъчващ магнетично обаяние, заради което печелеше всеобщите симпатии на студенти, преподаватели и служители.

Сред обществено-книжовните приноси на доц. д-р Петър Парижков се открояват и завинаги ще останат изследванията му за българското книжарство и издателско дело с двата тома на „Апостоли на книгата“ (1984; 1986), както и съставителството, редакцията и авторското му участие в сборника документални очерци „Въз-

рожденски книжари“ (1980) – с уважение си представяме прекрасно написаните му очерци за книгоразпространителите и книжарите Стефан Гидиков, за Иван Денкоглу, за сподвижниците на Хр. Г. Данов – Григор Божков, Христо Трувчев, Нягул Д. Бояджийски, Константин П. Босилков, за цариградския печатар и книжар Тадей Дивитчийан, за книголюбците братя Константин, Лука и Гаврил Моравенови, за родолюбивата дейност на свищовското читалище, за благодетелите на библиотеката при Габровското класно училище Априлов и Палаузов. През 1985 г. Петър Парижков става инициатор, съставител и редактор при издаването на сборника „Отец Матей Преображенски“ – да си припомним неговата великолепна статия „Колко дивен е този скиталец!“ (с. 6–16). Впечатляващо е участието на доц. д-р Петър Парижков с десетки статии в солидната енциклопедия „Българска книга“ (2004), в списание „Архив за поселищни проучвания“, в последните годишници на сп. „Издател“.

Всичко това представя пред нас една неуморна творческа личност. Трудовете му, уверени сме, завинаги ще останат в научния фонд на книговедските изследвания. Делото му ще се помни като блестящ пример за всеотдайност на един истински родолюбец, на един голям радетел в „полза роду“ и за нашата книжовност – пример, който днес, в дни на изпитания за народ и държава толкова ни е необходим...

